

BÖLÜM 21

Diş Gıcırdatma Nedir? Nasıl Davranmalıyım?

Sadettin Burak AÇIKEL¹

DİŞ GICIRDATMA NEDİR? NEDENLERİ NELERDİR?

Diş gıcırdatma (bruksizm) çocuklarda görülen, diş yapısında zorlanmalara ve problemlere yol açma ihtimali olan çene eklemının bir hareket bozukluğudur. Normal şartlarda dişlerimizin birbiri üzerinde kayması çiğneme ve yeme işleminde önemli rol üstlenen bir harekettir. Fakat bu hareketin normal fonksiyonu dışında gerçekleşmesi hem rahatsız edici bir sese, bundan daha önemlisi de diş ve çene yapısında zorlanmalara ve bozulmalara yol açabilir.

Diş gıcırdatma hem gece hem gündüz olabilir. Uyku sorunları ile ilişkili olabilir. Bu nedenle tıbbi olarak diş gıcırdatma hem uyku bozuklukları hem de diş ve çene ile ilgili bozukluklar arasında yer almaktadır. Aslında genel nüfusun %85-90'ı hayatının bir döneminde diş gıcırdatma sorunu yaşamaktadır. Yani bu problem neredeyse hepimizin az da olsa yaşadığı bir problemdir. Fakat, diş gıcırdatmanın klinik bir sorun olup hekime başvurmayı gerektirme sıklığı %5 civarındadır. Genellikle kızlarda ve erkeklerde eşit sıklıkta görülür. Uyanıkken görülen diş gıcırdatmanın kızlarda daha sık görüldüğüne dair veriler bulunmaktadır.

Diş gıcırdatma ortaya çıkış biçimine göre uykuda olan veya uyanıkken olan, sebebine göre gösterilebilir bir sebebi olmayan veya bir sebebe bağlı (örneğin bazı nörolojik hastalıklar, bazı ilaçların kullanımından sonra ortaya çıkan gibi), oluş biçimine göre sürekli olan veya ara ara şiddetli biçimde olan şeklinde sınıflandırılır.

¹ Doç. Dr., Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları AD., acikel42@gmail.com, ORCID iD: 0000-0002-8964-9513

Diş gıcırdatma toplumda çok sık görülen, çoğu zaman hekime başvurmaya sebep olmayan bir problemdir. Fakat bu sorunun sıklığı ve şiddeti artar ise hekim başvurusundan çekinilmemelidir. Önerilere uyulmalı ve önerilerin işe yaraması için gereken zaman tanınmalı, sabredilmelidir. Bazı diş gıcırdatma soruları da çocuğu yaşı ilerledikçe azalma eğilimi göstermektedir. Çocuğun büyümesinin de önemli bir faktör olduğunu unutmamalıyız. Diş gıcırdatma sorunu bazı psikiyatrik sorunlarla ilişkili olabilmekle birlikte her diş gıcırdatma sorunu olan çocukta da bir psikiyatrik problem olma zorunluluğu yoktur. Eğer çocuğunuzda diş gıcırdatmaya ek olarak başka duygusal sorunları ve davranış problemleri gözlüyorsanız bu durumda size en çok yardımcı olabilecek profesyonel çocuk ve ergen psikiyatrisi uzmanıdır.

KAYNAKLAR

1. Lavigne, G. J., Khoury, S., Abe, S., Yamaguchi, T., & Raphael, K. (2008). Bruxism physiology and pathology: an overview for clinicians. *Journal of oral rehabilitation*, 35(7), 476–494. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2842.2008.01881.x>
2. Manfredini, D., & Lobbezoo, F. (2009). Role of psychosocial factors in the etiology of bruxism. *Journal of orofacial pain*, 23(2), 153–166.
3. Murali, R. V., Rangarajan, P., & Mounissamy, A. (2015). Bruxism: Conceptual discussion and review. *Journal of pharmacy & bioallied sciences*, 7(Suppl 1), S265–S270. <https://doi.org/10.4103/0975-7406.155948>
4. Sateia M. J. (2014). International classification of sleep disorders-third edition: highlights and modifications. *Chest*, 146(5), 1387–1394. <https://doi.org/10.1378/chest.14-0970>
5. Shetty, S., Pitti, V., Satish Babu, C. L., Surendra Kumar, G. P., & Deepthi, B. C. (2010). Bruxism: a literature review. *Journal of Indian Prosthodontic Society*, 10(3), 141–148. <https://doi.org/10.1007/s13191-011-0041-5>